Na prawach rękopisu.

BIULETYN

POLESKIEJ RADY WOJEWÓDZKIEJ TOWARZYSTW ROLNICZYCH

Rok IV. Maj — Czerwiec 1929 r. № 5-6

Brześć nad Bugiem, ul. Dąbrowskiego 50.

Centralne Towarzystwo Rolnicze w Warszawie.

Posiedzienie Rady Głównej C.T.R.

W dniu 1 czerwca 1929 r. odbyło się posiedzenie Rady Głównej C.T.R., na którem zapadły następujące uchwały:
1. Rada Główna C.T.R. stwierdza, że niski poziom cen zbożowych, a zwłaszcza katastrofalny spadek cen żyta jest przedewszystkiem następstwem kryzysu cen na rynkach międzynarodowych, jak również skutkiem pewnych błędów polityki gospodarczej, które naraziły i Państwo i rolników na dotkliwe straty i zachwiały bytem dziesiątków tysięcy warsztatów rolnych, zarówno mniejszych jak i większych. Rada Główna z całym naciskiem zwraca uwagę, że przy utrzymaniu cen na obecnym poziomie nie pokrywających kosztów produkcji, rolnicy będą musieli z konieczności,przejść do bardziej ekstensywnych metod wytwórczości, ograniczając stosowanie nawozów sztucznych, maszyn, narzędzi rolniczych, co grozi powstrzymaniem rozwoju rolnictwa, obniżeniem poziomu kultury rolniczej, a w dalszych konsek-

wencjach zmniejszeniem zdolności płatniczej nabywczej ludności rolniczej. Kryzys cen, jaki wstrząsnął rolnictwem musi nieuchronnie pociągnąć za sobą jaknajsmutniejsze następstwa dla całokształtu życia gospodarczego. Opanowanie tego kryzysu staje się zatem naczelnem zadaniem polityki gospodarczzej. Wychodząc z tego założenia, Rada Główna zwraca uwagę czynników decydujących na konieczność bezzwłocznego podjęcia akcji, mającej na celu z jednej strony podniesienie poziomu cen zbóż i utrzymanie na właściwym poziomie cen innych produktów rolnych, a z drugiej zaś obniżenie cen środków wytwórczości rolniczej i zmniejszenie obciążenia podatkowego warsztatów rolnych w tym stopniu, aby zapewnić rolnictwu trwałe opłacalności. 2. Widząc w meljoracjach najbardziej podstawowy środek podniesienia produkcji rolnej do możliwego maximum, Rada Główna uznaje pilną potrzebę jaknajszybszego przeprowadzenia ich. Dla osiągnięcia tego celu niezbędnem jest ustalenie zasad polityki meljoracyjnej w kraju. W szczególności należy dążyć: a) do unifikacji akcji kredytowej dla meljoracji w jednym organie państwowym, b) do rozszerzenia i udoskonalenia pomocy finansowych, c) do stworzenia warunków technicznych dla sprawnego, oszczędnego i pewnego w skutkach wykonywania meljoracji. W zawieszeniu kredytów obligacyjnych przez P.B.R. (okólnik z dn. 25.V r. b.) Rada Główna widzi jeden z przejawów braku ustalonej polityki meljoracyjnej. Wstrząsy, jakim akcja meljoracyjna stale podlega z tego powodu są wysoce szkodliwe i winny być uniemożliwione. Przyznawanie kredytów w 7 proc. obligacjach meljoracyjnych P.B.R. winno być bez zwłoki wznowione bez zastosowanych ostatnio ograniczeń. 3. Zważywszy na doniosłość rozwoju rodzimego włókiennictwa, opartego na racjonalnej organizacji produkcji, przerobię i zbytu włókna lnianego i wełny z punktu widzenia zarówno zwiększenia dochodowości warsztatów rolnych, bilansu handlowego, jak też i samowystarczalności gospodarczej Państwa, Rada Główna C.T.R. wzywa do zajęcia się w ten sposób możliwie jaknajwydatniejszy zagadnieniem produkcji i przerobu włókna

Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kólek Rolniczych.

Pierwsze posiedzenie Centralnego Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych.

W dniu 2 czerwca 1929 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Prezydjum Centralnego Towarzystwa Organizacyj Kółek Rolniczych w składzie następującym: p.p. Fudakowski Kazimierz, Fijałkowski Władysław, Maj Andrzej, Przedpełski Wiktor, Rudkowski Jan i Wilkoński Tomasz. Z grona swego Prezydjum wybrało p. Fudakowskiego na prezesa instytucji, p.p.: Rudowskiego i Wilkońskiego, na vice-prezesów urzędujących. Po nakreśleniu przez p.p.: Fudalkowskiego i Przedpełskiego programu prac Towarzystwa w związku z potrzebami polskiego rolnictwa. Prezydjum powzięło szereg decyzyji w sprawach dotyczących wewnętrznej organizacyj instytucji.

Poleska Rada Wojewódzka Tow. Roln.

Z Inicjatywy Poleskiej Rady Wojewódzkiej Towarzystw Rolniczych odbyły się w dniach 11 i 19 czerwca r.b. zebrania porozumiewawcze w sprawie unifikacyj organizacyj rolniczych na terenie Województwa Poleskiego. Zebrania powyższe nie dały jednak żadnych, pozytywnych rezultatów na skutek tarć między Centralnym Związkiem Osadników a Poleską Radę Osadniczą w Brześciu n.B.

Dział rolny.

Akcja doświadczeń polowych w sezonie wiosennym rozwiajała się w warunkach niepomyślnych. Spóźniona wiosna i wskutek tego skrócony okres robót spowodowały, że nie wszystkie projektowane doświadczenia zostały założone.

Jeśli chodzi o t. zw. „doświadczenia polowe ścisłe“ to niezałożenie ich w bieżącym sezonie nie jest tak wielkim brakiem, gdyż nienormalne warunki wzrostu (spóźnione siewy, susza) niewątpliwie uniemożliwią w znacznym stopniu normalne działanie nawozów i wyniki zatem nie będą odpowiadały rzeczywistej ich wartości.

Natomiast doświadczenia polowe t. zw. propagandowe które Tow. Rolnicze przejmują w znacznych ilościach z Sejmików zostały założone i pokryły niejako siecią tereny Polesia, nawet w tych okolicach gdzie duże odległości i złe środki komunikacyjne niesłychanie utrudniają pracę instruktorów.

Ogólnie rzecz biorąc widać i na oko dodatnie działanie nawozów jednak niekiedy na gruntach specjalnie suchych z powodu suszy zauważono i ujemne działanie.

Propaganda nawozowa robi swoje. Rolnicy drobni nawet bardzo zacofani z coraz większym zainteresowaniem patrzą na działanie nawozów pomocniczych i bujniejszy wzrost roślin na poletkach nawiezionych często wywołuje zapytanie co do opłacalności. Należy zatem i poletka propagandowe traktować rachunkowo.

Wszelkiego rodzaju szkodniki roślinne widocznie nie mają widoków rozwoju trafiają się bowiem sporadycznie tylko, nie występując masowo.

W jednem gospodarstwie (Kazimierz Ilkowski pow. Prużany) zauważono większy niż zazwyczaj rozwój zarazy źdźbła żyta. Rdza zbiorowa występuje w bardzo małym stopniu. Szkód spowodowanych drutowcami nie zauważono.

Mleczarstwo.

Sprawozdanie

z ruchu spółdzielni mleczarskich

za czas od 1 marca do 30 czerwca 1929 roku.

a) Ilość mleczarń czynnych, oraz dzienna przeróbka mleka i ilość członków i krów

	Mleka litr.	Członków	Krów
1. Łyszczyce	1800	80	220
2. Wysokie-Lit.	1500	90	200
3. Stebrowo	2300	127	382
4. Oziaty	1400	66	184
5. Kobryń	500	200	680
6. Prużana	2500	87	337
7. Drohiczyn	500	35	120
8. Dostajewo	600	65	200
9. Prochody.	1000	66	240
Razem	12100	816	2563

b) Mleczarnie w organizacji

1. Brześc n.B. (typu miejskiego).
2. Błudeń
3. Międzylesie
4. Janów K/P.
5. Rafałówka.

Dział hodowlany.

Sprawy hodowlane.

Udział Kresów wschodnich w dziale ogólno-rolniczym na P. W. K. w Poznaniu stanowi około 3 proc., a w dziale hodowlanym 0.5 proc. tłomaczy się to z jednej strony odległością i kosztami związanemi z udziałem w Wystawie z drugiej zaś strony tem stadjum naszego rolnictwa, które w nader uciążliwych warunkach powojennych na tle ogólnie niskiej kultury rolniczej kraju tworzy sobie dopiero podstawy do dalszego rozwoju przyszłości.

W naszych warunkach na Polesiu hodowla zaczyna odegrywać coraz poważniejszą rolę i z całą pewnością można twierdzić, iż stanie na czele wszelkich zagadnień gospodarczych. Nie od rzeczy więc będzie w związku z tygodniem hodowlanym na P. W. K. w Poznaniu zdać sobie sprawę ze stanu obecnego polskiej zorganizowanej hodowli.

Dane i opinje poniżej przytoczone wyjęte zostały z wywiadu udzielonego przez prof. J. Rostafińskiego-redakcji tygodnika „Rolnik".

Prof. J. Rostafiński pokrótce zobrazował hodowlę koni, bydła, trzody chlewnej i owiec.

Mamy obecnie na terenie Polski 9 Państwowych stadnim i depot ogierów w którym znajduje się 1448 ogierów. Ilość ta podzielona na 4 typy popierane przez Rząd w initeresie rolnictwa i wojska przedstawia się następujące:

1. Pełna i półkrew angielska	994	ogiery
2. araby czystej i półkrwi, anglo-araby	236	„
3. konie ciężkie i pogrubione	194	„
4. konie juczne w typie huculą wzgl. mierzynka	24	„

Wywóz koni wynosił w r. ub. 45.801 sztuk w czem poważny odsetek stanowi nasz drobny konik brany do kopalń belgijskich i angielskich.

W Polsce są 3 rasy bydła poza dużem pogłowiem nieustalonych mieszańców.

Ilościowo stosunek sztuk zapisanych do ksiąg rodowodowych Związków hodowlanych przedstawia następująca tabelka:

	1921	1927	przyrost
1. Nizinne	15.047	40.761	25.714
2. Czerwone polskie	1.800	15.351	13.551
3. Simentale	293	2.872	2.570
Razem	17.140	58.984	41.835

Cyfry powyższe mówią nam o celowości pracy Związków i o rentowności tej pracy dla hodowców, skoro ilość szt. rejestrowanych wzrosła przez 7 lat łącznie o 41.835 szt. Drugą organizacją bydła są kółka kontroli obór, rozwój których ilustruje poniższe zestawienie:

w roku 1923|24 było pod kontrolą 12692 szt.

w roku 1928|29 „ „ „ 97049 „

zatem wzrost kontrolowanych sztuk wynosi 84.357 w 496 kółkach.

Wyniki tej pracy wyrażają się następującemi liczbami:

	kg. mleka	% tłuszczu	kg. masła
w 1923/24 r.	2496,2	3,29	94,9
„ 1928/29 „	2778,8	3 49	111,0
wzrost o	282,6	0,20	16,1

Byków stacyjnych wszystkich 3-ch ras jest w Polsce 1020 szt.

Pod względem hodowli trzody Polskę można podzielić na 3 rejony: w Wojew. Poznańskiem, Pomorskiem, Śląskiem i Krakowskiem przeważa uszlachetniony typ świni niemieckiej, Województ. Wileńskie, Nowogródzkie, wschodnia część Białostockiego (oraz Poleskie) posiadają miejscową dziką świnię słoninową. Reszta ziem Polskich ma świnię mniej lub więcej uszlachetnioną krwią wielkiej białej

świni Angielskiej. W całym kraju czynnych jest 571 stacji kopulacyjnych oraz 136 prywatnych rejestrowanych poprawnych chlewni. Eksport wyraża się poważnemi liczbami Londyn 50950 q (głównie bekony), Berlin 7847 q, Praga 833184 q (żywiec), Wiedeń 890779 q (żywiec).

Hodowla owiec ma przyszłość rozwojową dzięki stanowisku Intendentury M. S. Wojsk., które dla interesu obrony Państwa zmusiło dostawców sukna wojskowego, by narazie, aż do wyrównania jakości pogłowia owiec, brali 10 proc. ich wełny do mieszanek na towar dla wojska.

Przytoczone powyżej opinje prof. J. Rostafińskiego wskazują wyraźnie na nasze najbliższe zadania tu na Polesiu. W dziale koni rzeczą dużej wagi będzie zachowanie i odtworzenie w większych skupieniach naszego poleskiego konika, niedocenianego, a jednak wysokowartościowego w gospodarstwach małych o lekkich glebach, a także mogącego stanowić doskonały materjał eksportowy.

W hodowli trzody chlewnej kierunek słoninowy, to specjalność przedewszystkiem Kresów Wschodnich.

Doświadczenia czynione w Zakładzie doświadczalnym w Sarnach, aczkolwiek dopiero zapoczątkowane, dały wyniki więcej niż zadawalniające.

Owczarstwo nasze w związku z projektowanem osuszaniem ma duże widoki rozwojowe. Tu należałoby dążyć do wyrównania pogłowia, przedewszystkiem zaś do rozbudzenia zainteresowania w tym kierunku.

Obszerniej należy się zastanowić nad hodowlą bydła 6 powiatów naszego Województwa zostało uznane za rejon bydła jednomaścistego, co do powiatów Brześć, Kobryń Drohiczyn, Prużana to decyzja co do rasy w dużej mierze będzie zależała od samych hodowców, gdyż na podstawie opinji organizacji rolniczych rząd ustala rejony hodowlane.

Prócz naszego Województwa rejon bydła czerwonego i wogóle krajowego jednomaścistego obejmuje Województwa Białostockie, Nowogródzkie i Wołyńskie w całości, w Województwie Wileńskim 7 powiatów, w Wojew. Centralnych 10 powiatów, w Wojew. Poznańskiem 5 powiatów w Wojew. Południowych 35 powiatów.

Tak obszerny rejon stwarza nader pomyślne konjunktury dla hodowców, produkujących materjał rozpłodowy męski, ze względu na coraz to większe zapotrzebowanie stadników zakupowanych przez organy samorządowe i hodowców prywatnych dla nowopowstających obór.

Dla zdania sobie sprawy ze stanu organizacji hodowlanych i z wartości użytkowej rasy czerwonej nie od rzeczy będzie przytoczyć tu dane ze sprawozdań Związków hodowlanych bydła Polskiego w Warszawie i Lwowie.

Związek Warszawski liczy w 1928 — 77 obór rasy czerw. z ilością 3116 szt.

Użytkowość krów przedstawia się jak paniżej:

Rok	przeciętna mlecz. od wsystkich krów	% tłuszczu
1922/23	2058 kg.	3.54
1925/26	2474 „	3.78
1927/28	2700 „	3.72
	od krów licencjonowanych	
1927/28	3034	3.75
	od krów nielicencjonowanych	
1927/28	2368	3.67

Rekord osiągnęła obora w Niwkach p. W. Jerzmanowskiego o przeciętnej mleczności całej obory 3858 kg. o 4 proc. tł.

Rekordową mleczność uzyskała 7-mio letnia krowa tejże obory Warta 2-ga Nr. 145 kat. II, dając w ciągu 336 dni doju 5375 kg. mleka o 3.79 proc. tłuszczu.

Małopolski Związek Hodowców Bydła Czerwonego Polskiego we Lwowie liczy 37 obór z zapisanemi 1632 szt.

Przeciętna mleczność w Związku za r. 1928/29 2615 kg. mleka — 3,83 proc.

Przeciętna najwyższa w oborze za r. 1928/29 3579 kg. mleka — 3.75 proc. tł.

Maksymalna od krowy za r. 1928/29 — 5316 kg. mleka 4.17 proc. tł.

Dane powyższe nie potrzebują komentarzy i dają wyraźną odpowiedź przeciwnikom hodowli bydła krajowego.

W następnym biuletynie będzie zamieszczone sprawozdanie z działalności Poleskiego Związku Hodowców Bydła Krajowego, który jako najmłodszy z istniejących w naszym Państwie nie może się poszczycić rekordami, wykaże się natomiast poważnym wysiłkiem hodowlanym, dokonanym przez ludzi świadomie dążących do celu.

Prace Pol. Rady Wojew. Towarzystwa Roln. w dziale hodowlanym wyraziły się: 1) ułożenie planów pokazów hodowlanych na terenie województwa — plan poniżej zamieszczony został przesłany Ministerstwu Rolnictwa i Wydziałowi Rolnemu Województwa Poleskiego.

1)	Wysokie Lit.	powiat	Brześć	14. VI.
2)	Chomsk	„	Drohiczyn	16. VI.
3)	Czernawczyce	„	Brześć	19. VI.
4)	Motol	„	Drohiczyn	4. VIII.
5)	Odryżyn	„	Drohiczyn	7. VIII.
6)	Ratajczyce	„	Brześć	18. VIII.
7)	Kobryń	„	Kobryń	19. VIII.
8)	Horodec	„	Kobryń	20. VIII.
9)	Żabinka	„	Kobryń	21. VIII.
10)	Janów	„	Drohiczyn	25. VIII.
11)	Bezdzież	„	Drohiczyn	27. VIII.
12)	Drohiczyn	„	Drohiczyn	8. IX.
13)	Pińsk	„	Pińsk	10. IX.
14)	Porzecze-Proch.	„	Pińsk	12. IX.
15)	Moroczno	„	Pińsk	15. IX.
16)	Rafałówka	„	Sarny	21. IX.
17)	Antonówka	„	Sarny	22. IX.
18)	Sarny	„	Sarny	24. IX.
19)	Prużana	„	Prużana	2. X.
20)	Malecz	„	Prużana	3. X.
21)	Bereza Kartuzka	„	Prużana	4. X.
22)	Kamieniec Lit.	„	Brześć	7. X.
23)	Łyszczyce	„	Brześć	11. X.

2 pokazy koni Kobryń i w pow. Brzeskim
10,000 zł. na nagrody.

2) Dotychczas odbyły się 3 pokazy: w Wysokim Litewskim, Chomsku i Czernawczycach.

Pokazy w Wysokim Lit. i Czernawczycach były organizowane wspólnie z P. W. Z. K. R., pokaz w Chomsku przez O. T. R. w Drohiczynie. W Komisjach Sędziowskich brali udział Delegaci Sejmików, które przeznaczyły cały szereg nagród rzeczowych.

Wyniki pokazów były następujące:

W Wysokiem Lit. doprowadzono 2 byki, 46 krów i dwa gniazda kur. Wydano nagród: pieniężnych z subwencji Min. Rol. 80 zł. rzeczowych 14, honorowych 1, nagrodzono 20 sztuk bydła i 1 gniazdp kur.

W Chomsku doprowadzono 3 byki, 29 krów i jałówek, 4 świń. Wydano nagród: pieniężnych 152 zł., rzeczowych 2, honorowych 4.

W Czernawczycach doprowadzono 70 sztuk bydła. Wydano nagród: pieniężnych 98 zł., rzeczowych 19, honorowa 1.

Oprócz tego inspektor Rady był obecnym na pokazie w Domaczewie i Wierzchowicach pow. Brzeskiego, organizowanych przez P. W. Z. K. R. Korzystając z zaproszenia Związku, co dało mu możność zbadania tych nader ciekawych terenów hodowlanych.

3) W maju wykonana była lustracja krów, nabytych przez członków mleczarni spółdzielczej w Antonówce pow. Sarny z kredytów Państwowych Banku Rolnego. Stwierdzonem zostało kupno 17 krów w typie jednomaścistym, które zakwalifikowano, jako odpowiadające kierunkowi hodowlanemu.

4) Na zaproszenie O. T. R Sarny, inspektor wykładał hodowlę zwierząt na kursach uprawy torfowisk w Zakładzie Dośw. Uprawy torfowisk w Sarnach.

Inspektor dokonał 2 wyjazdów, do Torokań w celu kontynuowania wykładów z hodowli, odbycia konferencyj z wykładcami na kursach hodowlano-mleczarskie, i wzięcia udziału w repetycjach ze słuchaczami.

Ogółem w okresie od 1. V. do 30. VI. wyjazdy inspektora stanowiły 38 dni, praca w biurze 16 dni

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego.

W okresie od 1. V. do 30. VI. dokonane były przez Inspektora Związku następujące prace:

Zlustrowano obory w pow. Sarneńskim: Andruha, Cepcewicze Wielkie, Chinocze, Zosin; w pow. Pińskim: Brodnica, Dobrowola, Duboja, Korzeniów, Krasiejew, Porzecze; w pow. Brzeskim: Klepacze i Nadolin.

Prócz tego zlustrowano i zapisano do Związku 4 obory: Sarny-Dorotycze, maj. Państwowy pow. Sarny.

Zakład Doświadczalny Uprawy Torfowisk pow. Sarny, maj. Newel — p. P. Młodzianowskiego pow. Pińsk, maj. Mutwica — p. H. Nielubowicza pow. Pińsk.

Sztuki zalicencjonowane w zlustrowanych oborach zostały wciągnięte do ksiąg rodowych. W pow. Pińskim dokonana została inspekcja i reorganizacja kółka kontroli obór.

Za pośrednictwem Związku zostało sprzedane 4 stadniki, trzy rasy czerwonej z obory w Białosowszczyźnie i 1 białogrzbiet z obory w Strychowie. Nabywcami byli Sejmiki Drohiczyński, Piński i Brzeski. Łączna suma tranzakcji 61.00 zł.

Plan pracy na najbliższy okres przewiduje inspekcje kółek kontroli obór i lustracje obór Związkowych w pow. Brzeskim, Drohiczńskim, Kobryńskim, Prużańskim.

Po zakończeniu lustracji sporządzone będzie sprawozdanie ze stanu prac w oborach i takowe zamieszczone w Biuletynie.

Zakup koni remontowych od hodowców w roku 1929.

Zakup przeprowadzą Komisje remontowe Nr. 1, 2 i 3. Każda w swoim rejonie. Województwo Poleskie wchodz

do rejonu Komisji nr. 1. Komisje remontowe rozpoczną zakup z dniem 15 lipca rb. Koni odpowiednie dla wojska, typów W. A. Z. A. C. (pełnowartościowych). Oprócz koni pełnowartościowych, ze względu na popieranie hodowli koni remontowych udrobnych rolników, wyznaczono do zakupu od Kółek Rolniczych pewną ilość koni remontowych artyl. typu obniżonego. Komisja remontowa nr. 1 ma zakupić 200 takich koni.

Wiek i wzrost koni: Konie pełnowartościowe od 3—6 lat. Konie typu obniżouego od 4 — 6 lat. Najniższy wzrost koni pełnowartościowych typu W. — 150 cm. (miary stojącej bez podków) dla koni jednak 3½ letnich dopuszczalna jest miara 148 cm. Wzrost koni typu A. Z. od 153 cm. i wyżej. Wzrost koni typu A. C. od 155 i wyżej. Za konie remontowe od typu i kategorji konia mogą być płacone ceny od 1.000 do 2.000 zł. Za konie własnego chowu, co ma być przez hodowców dokumentalnie stwierdzone należy wypłacać dodatek hodowlany w wysokości 10% ceny konia. Za konie bez ogonów lub grzyw będą płacone ceny o 100 zł. niższe od szacunkowych. Terminy sprzedaży koni na komisji remontowe.

Baranowicze 21. VIII. godz. 10.

Prużana 22. VIII. godz. 11.

Brześć n|B. 18. X. godz. 10.

„Gazeta Rolnicza“ Nr. 25, dn. 21. VI. 1929 r.

Opłaty od ogierów nieposiadających świadectw uznania.

Weszła w życie ustawa z dn. 23-go marca 1929 roku, ustanawiająca opłatę na rzecz Państwa od ogierów, nie posiadających świadectw uznania. W myśl tej ustawy opłata będzie pobierana od roku 1931 włącznie. Opłata ta winna być uskuteczniona przez posiadacza ogiera — wysokości zł. 50 za każdy rok i winna być wniesiona najpóźniej do dnia 1-go kwietnia każdego roku do zarządu właściwej

gminy, która będzie prowadziła spisy ogierów, podlegających opłacie i pobierała te opłaty. Za czynności te właściwe gminy otrzymywać będą 25 procent pobranych opłat. Od opłaty wolne są: a) ogiery stanowiące własność Państwą, oraz b) ogiery, które nie ukończyły 3-ch lat, licząc od dnia 1 stycznia roku urodzenia konia. Nie podlegają opłacie również i ogiery, biorące udział w wyścigach, konkursach i innych próbach koni, z wyjątkiem wystaw i pokazów pod warunkiem, że ich posiadacze mają poświadczenie, stwierdzające uczestnictwo ogierów w tych próbach. Poświadczenie takie będzie wydawane przez Ministerstwo Roln. Posiadacze ogierów, podlegających opłacie — winni ogiery te zgłaszać każdego roku najpóźniej do dnia 1 lutego, według stanu z dnia 1 stycznia danego roku w zarządzie gminy właściwej dla miejsca w którym ogier stale się znajduje. Winni naruszenia tych postanowień, ulegną karze do 100 zł. lub karze zastępczej aresztu do 3-ch dni. Orzecznictwo w sprawach wykroczeń należy do władz administracyjnych.

Możliwości wywozu słoniny do Czechosłowacji.

Rozwijający się pomyślnie wywóz trzody żywej na rynki zagraniczne, a specjalnie na rynek praski i wiedeński, nie wyczerpuje całkowicie sprawy wzmożenia naszego wywozu w innych dziedzinach produkcji zwierzęcej, na które należałoby zwrócić uwagę. Chodzi tu o wykorzystanie możliwości wywozu takich artykułów, jak słonina, która była eksportowana na rynek włoski, a przed wojną i na rynek czeski. Wywóz polskiej słoniny na Morawy ma szanse ze względu na bliskość tego rynku zbytu, a więc małe koszty transportu oraz ze względu na to, że słonina nasza jest tam znana z okresu przedwojennego. Obecnie miałaby ona również widoki zbytu, ale musiałaby konkurować z amerykańską tak co do ceny, jak też i co do jakości. Największym popytem cieszy się słonina grzbietowa, krajana w podłużne kawałki rozmaitej grubości, przyczem może być solona lub wędzona.

Przetarg na bydło zarodowe

Związek Hodowców Bydła Nizinnego czarno-białego (Warszawa, Kopernika 30), oraz Związek Hodowców Bydła Polskiego, (Warszawa, Kopernika 30), zawiadamiaja o VI przetargu materjału hodowlanego. Przetarg odbędzie się w dniu 12 września b.r. o godz. 10 rano w Warszawie, Koszary gen. J. Bema, ul. 29-go listopada (dojazd ulicą Książęcą, Czerniakowską, tramwajami nr. 2 i 2a.)

Na przetargu będzie na sprzedaż przeważnie w wieku od roku do 2 lat około 80 buhajów, w tem znaczna ilość z czołowych obór. Dopuszczone zostaną buhajki tylko po matkach I i II kateg. z udowodnioną mlecznością i procentem tłuszczu. Ponadto przed przetargiem odbędzie się premjowanie.

Na V przetargu kupowano stadniki od 1000 zł., przeciętnie zaś cena wynosiła 1890 zł.

Hodowcom pragnącym nabyć materjał zarodowy gorąco polecamy odwiedzić powyższy przetarg.

Z życia Kółek rolniczych.

Znaną powszechnie jest ospałość Kółek rolniczych nie tylko na Polesiu, ale i na innych terenach kraju. Za wyjątkiem stosunkowo nielicznych większość ich śpi twardo, wysiłki instruktorów bez pomocy sił miejscowych nie wystarczają, Gdy jednak członkiem Kółka jest jednostka dzielna, sytuacja zupełnie się zmienia. Mamy tu na myśli Kółko Rolnicze w Skrybowszczyźnie, pow. Prużany. Prezesem tegoż jest p. F. Suligowski, który pomimo ustawicznej walki o byt swego warsztatu, tak trudnej w dzisiejszych warunkach ekonomicznych, a utrudnianej jeszcze poniekąd nawet przez rodzime instytucje rolnicze, mając dobre chęci znajduje mimo wszystko czas na pracę ku podniesieniu dobrobytu swych drobnych sąsiadów.

Na zebraniu Kółka w grudniu roku ubiegłego pod wpływem p. S. uchwalono po przeprowadzeniu szczegóło-

wej wymiany zdań na temat działalności Kółka zapoczątkowanie porad sąsiedzkich, z tem że do takiej Komisji, lustrującej gospodarstwo wchodzą: prezes Kółka, instruktor oraz dwaj zaproszeni przez gospodarzą sąsiedzi. Zadaniem takiej Komisji jest przedewszystkiem szczegółowe obejrzenie gospodarstwa i następne wspólnie obmyślenie, i omówienie reorganizacji możliwie dostosowanej do danych warunków.

Gdy nastała wolniejsza chwila powziętą uchwałę postanowiono wprowadzić w życie i w tym celu zwrócono się do Pol. Rady Woj. o delegowanie inspektora rolnego.

W czerwcu zlustrowano 8 gospodarstw kółkowców, którzy tego pragnęli, omówiono plany na przyszłość, które pod opieką p. Suligowskiego mają być wprowadzone w życie.

Że powyższa akcja była wskazaną najlepiej świadczy fakt, gospodarze, którzy ociągali się ze zgłoszeniem się obecnie domagają się, aby również u nich taka lustracja odbyła się.

Zdaniem prezesa Kółka p. Suligowskiego tylko szczegółowe zapoznanie się z gospodarstwami Kółka daje możność tak Zarządowi tegoż jak i poszczególnym instruktorom, odwiedzającym Kółko obieranie odpowiednich aktualnych tematów, naprawdę interesujących członków.

W skład Zarządu wymienionego Kółka po za p. Suligowskim wchodzą: Kazimierz Ilkowski vice-prezes, Adam Mintel—skarbnik, Franciszek Dułek—sekretarz.

Kółko stanowią 72 członków, którzy, rzecz prosta, opłacają składki, rozwija się pomyślhie: posiada filję mleczarni prużańskiej, zorganizowaną w listopadzie roku ubiegłego obecnie przepuszczającej 400 l. mleka. Filja ta zyskuje z każdym dniem na popularności.

Stacja Kopulacyjna rasy czerwonej, kiernoza rasy angielskiej, gniazda zielononóżek, stacja czyszczenia nasion są na miejscu. Również nieźle prosperuje Kasa Stefczyka Rachunkowość prowadzi kilku członków.

Kółko obecnie wysyła 4 członków na P.W.K. w Poz-

naniu, oraz ma zamiar wydelegować 5 członków na mający być otwarty w Prużanie Uniwersytet ludowy zimą b.r.

Jednym z projektów Kółka jest nabycie własnej sali zebrań.

Podając powyższe do wiadomości czytelników chcielibyśmy zaznaczyć ogromne znaczenie współpracy ziemian na polu podniesienia wsi nawet i w tym wypadku, gdy nie chodzi już o gospodarstwa skomasowane, jak w Skrybowszczyźnie, lecz gdy mamy do czynienia z szachownicą.

Praca instruktorska jest ciężką ludzie starsi, gospodarczo wyrobieni nie mogą się jej podjąć to też posady tego rodzaju obejmują młodzi. Gdy chodzi o zakładanie doświadczeń, pogadanki, są oni zupełnie na miejscu i w zupełności podołać mogą swojemu zadaniu. Dziś po paru czy kilku latach pracy Organizacji Rolniczych, polegającej może głównie na agitacji, drogą różnych doświadczeń, kursów, odczytów pogadanek i t.p., przychodzi chwila zwrócenia uwagi na dziedzinę organizacji gośpodarstw, tembardziej iż dzięki zabiegom Ministerstwa Reform Rolnych mamy na Polesiu około 1600 gospodarstw skomasowanych nie mówiąc już o systematycznej parcelacji majątków. Otóż obecnie otwiera się ogromnie szerokie pole dla pracy, której siły instruktorskie podołać nie będą w stanie; tu szybki postęp możliwym jest tylko przy dobrych chęciach ziemian.

Wprawdzie min Reform Rolnych zamierza w najbliższym czasie zapoczątkować racjonalną organizację gospodarstw wybranych w terenach skomasowanych, sejmiki również, idcąc w tym kierunku stwarzają gospodarstwa wzorowe. Wszystko to jednak są półśrodki, które prowadzą do celu drogą bardzo uciążliwą i powolną, również i wyrażające się w douczaniu nauczycieli szkół powszechnych dadzą małe rezultaty. Jeśii wziąć pod uwagę znaną powszechnie nieufność drobnych rolników, musimy przyjść do przekonania że tylko ci na miejscu stale będący gospodarze doskonale znający miejscowe ściśle określone warunki, mają największe szanse wprowadzenia postępu w gospodarstwach swych bezpośrednich sąsiadów.

Wpływ reformy rolnej na stan lasów na Polesiu.

Według danych statystycznych, przestrzeń objęta przez lasy prywatne wynosiła w 1924 roku w Województwie Poleskiem 830755,2 ha oraz przez lasy państwowe 300.000 ha.

Według danych statystyki z 1928 r. przestrzeń lasów prywatnych wynosi 703930,69 ha, czyli zmniejszyła się 60.15%

W okresie 1924—28 na likwidację serwitutów odeszło 55230,64 ha, na parcelację i kolonizację 46911,16 ha, na scalenie i upełnorolnienie 24682,76 ha. Obszar parcelowany jednak z roku na rok się zmniejsza — mianowicie w roku 1925 rozparcelowano 18662,03 ha, w 1928 zaś 4883,14 ha.

Dla ukończenia prac, związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej prawdopodobnie odejdzie jeszcze około 120000 ha.

Reforma rolna.

Najwyższy Trybunał Administracyjny orzeczeniem z dn. 24.XI-28 r. L. Rej. 2993/28 ustalił, iż ogłoszenie wykazu imiennego, przewidziane w art. 19 p. 1 Ustawy o wykonaniu reformy rolniczej z dn. 28 grudnia 1925 r. (Dz. U. Nr. 1 poz. I — 1926) zastępuje doręczenie właścicielom poszczególnych majątków, wymienionych w tym wykazie odpowiedniego odzielnego zawiadomienia.

Z towarzystw i instytucji rolniczych.

Rada Naczelna Organizacji Ziemiańskich złożyła dnia 25 maja b.r. Prezesowi Rady Ministrów Memorjał w sprawie polityki zbożowej, w którym, po przedstawieniu obecnego stanu stosunków w handlu zbożem i przyczyn, proponuje wprowadzenie następujących zarządzeń rządowych uważając takowe za nieodwołalnie konieczne:

1. Wprowadzenie na okres przejściowy premji wywozowych na żyto.

2. Uprzednie całkowite zniesienie wszelkich środków prohibicyjnych w stosunku do exportu zboża z Polski z wyjątkiem pszenicy, z równoczesnem utrzymaniem w całkowitej sile ograniczeń dla importu wszelkich zbóż, przeznaczonych dla celów spożywczych.

3. Zezwolenie na bezcłowy wywóz otrąb w okresie pomiędzy 1.VI a 1.X przy jednoczesnem zniesieniu ograniczeń przemiałowych

4. Zmniejszenie podatku obrotowego, przynajmniej do omłotu nowego zboża w obrotach wewnętrznych.

5. Potanienie przewozu kolejowego zboża eksportowego o dwie klasy wzwyż.

6. Podjęcie usiłowań i poczynienie ułatwień w kierunku eksportu żyta do krajów bałtyckich oraz na wschód.

7. Rolnictwo powinno otrzymać daleko idące ulgi w zakresie spłaty dotychczasowych krótkoterminowych kredytów oraz nowe źródła kredytu, przyczem najbardziej wskazanem jest dostarczenie rolnictwu krótkoterminowego kredytu zastępczego, któryby umożliwił spłatę kredytów zastawniczych.

Ogrodnictwo

Wiosną r. b. założone zostały przez Inspektorat Ogrodniczy doświadczenia nawozowe z warzywami, w następ. miejscowościach: w pow. Prużańskim, Wielkim Siole i Rosochach, w pow. Kobryńskim maj. Polatycze i w pow. Brzeskim we wsi Kotelnia-Podmiejska.

Poletka o rozmiarze 12.5m $\times$ 4m i z 2 powtórzeniami przeprowadzono z pomidorami i kapustą.

Wiosną r.b. wykonano prace w sadach owocowych, jako to: przerzedzanie i formowanie koron, oczyszczanie drzew z pasożytów, jak również dokonano opryskiwania płynami, — owadobójczemi i grzybobójczemi, w powiecie

Brzeskim, Drohiczyńskim i Prużańskim w 14 sadach większej i mniejszej własności.

Z lustracji nowozałożonych sadów, wiosną r. b. stwierdzić można było że mrozy tegoroczne, silne i długotrwałe, nie notowane oddawna, wyrządziły wielkie szkody w sadownictwie.

Jesienią ub. r. Wydział Ogrodniczy P. R. W. sprowadził dla członków O.P.R. 23000 sztuk drzew owocowych, z iego dominującą przewagę miali jabłonie t. j. 70 proc., pozostałe 30 proc. stanowiły gatunki mieszane, które uległy zupełnemu przemarznięciu.

Odmiany wysadzonych jabloni: Antonówka kam. Reneta Landsberska, Reneta Baumana, Kosztela, Bojkena, Kronselskie, sliwka wczesna żółta. Z poszczególnych odmian jabłoni najwytrwalsza okazała się Antonówka której nawet pędy jednoroczne utrzymały się przy pełnym zdrowiu.

Niestety, gdyż z ogólnej ilości wypisanych drzew owoc. posiadaliśmy zaledwie 35 proc. Antonówki, która dzisiaj w sadach wygląda wprost imponująco, dając śliczny przyrost.

Dziś już możemy stwierdzić, że w nowozałożonych sadach mieliśmy straty wynoszące do 65 proc.

Delikatne odmiany grusz i jabłoni, których wierzchołki przemarzły do grubości warstwy śniegu, zostały przycięte do miejsca zdrowego, i z oczek śpiących otrzymaliśmy pędy, w przyszłości będą one służyć za nowy pień.

Z konferencji w Ministerstwie Rolnictwa dnia 29 kwietnia 1929 roku w sprawie podniesienia sadownictwa i nasiennictwa.

W związku z koniecznością ustalenia najwydatniejszych metod pracy instruktorskiej nad podniesieniem sadownictwa i nasiennictwa ogrodniczego, porównania i ocenienia różnych metod, stosowanych w poszczególnych okolicach kraju oraz opracowania programu w tych dziedzinach na przeciąg najbliższego roku, z inicjatywy Ministerstwa Rolnictwa zostało zwołane przez naczelne organizacje rolnicze: Polski Związek Organizacji i Kółek Rolniczych, Związek Polskich Organizacji Rolniczych — zebranie fachowych przedstawicieli zainteresowanych organizacji rolniczych.

Przyjęto następujące, zaproponowane przez ref. tezy:

Forma organizacji.

1) Najniższą formą organizacyjną jest Koło Sadownicze.

2. Koła sadownicze łączą się i tworzą Sekcję Ogrodniczą przy powiatowych organizacjach.

3. Przy centralnych i wojewódzkich organizacjach rolniczych działają Komisje Fachowe Ogrodnicze, jako organa programotwórcze. Organami wykonawczemi organizacji rolniczych są Wydziały Ogrodnicze, które posiadać będą personel instruktorski, umieszczony na województwach i powiatach.

Program pracy i metody.

1) Sadownictwo rozwijać przedewszystkiem wśród mniejszej własności, dla której dochód z sadów będzie podstawą utrzymania.

2) Przy zakładaniu nowych sadów dążyć, aby poszczególne wsie, gminy, ew. powiaty, tworzyły zwarte sady z uwagi, że nie ilość drzew owocowych stanowi o wielkości produkcji owoców, obliczonej na zbyt, lecz ich zgrupowanie.

3) Nowozakładane sady dostosować do warunków miejscowych przyrodniczych i ekonomicznych. Planować akcję sadowniczą na poszczególnych terenach w ten sposób, aby w najbliższym czasie mogły powstać wyraźnie zakreślone rcjony o pewnej określonej produkcji owocarskiej.

4. Akcję kredytową ograniczyć jedynie dla sadów typu handlowego o obszarze nie mniejszym od 1 ha.; w wypadku, gdy cała wieś zakłada sady, obszar poszczególnego sadu powinien być nie mniejszy od 0,5 ha.

Akcja sadownicza, prowadzona przez czynniki lokalne, a nie uzgodniona z planem, nakreślonym przez organizację rolniczą—nie może korzystać z pomocy Państwa i samorządu.

5. Prace sadownicze w poszczególnych województwach skoncentrować w kilku ośrodkach najbardziej nadających się do tego i prowadzić je w granicach istotnych możliwości racjonalnego obsłużenia w zakresie zakładania i eksploatowania sadów.

6) W każdym z powiatów, objętych planową akcją sadowniczą, należy wybrać przynajmniej jedno gospodarstwo sadownicze, posiadające przeciętne po temu warunki przyrodnicze i ekonomiczne oraz położone możliwie w centrum powiatu i stworzyć z niego gospodarstwo sadownicze przodujące. Gospodarstwo takie powinno służyć instruktorowi i Sekcji Ogrodniczej jako miejsce kursów, pokazów i wycieczek.

7) Do zadań instruktora ogrodniczego należy urządzanie kursów teoretycznych i praktycznych, inspekcje, zakładanie nowych i poprawianie starych sadów, walka z chorobami i szkodnikami drzew owocowych.

8) Do zadań inspektorów ogrodniczych należy skoordynowanie wysiłków instruktorów ogrodniczych, instruo-

wanie i kontrolowanie ich prac, szkolenie sił pomocniczo-technicznych, organizowanie prac ogrodniczych w powiatach które nie są jeszcze obsadzone przez instruktorów ogrodniczych powiatowych, organizacja przetwórstwa i zbytu oraz koordynowanie prac ogrodniczych z całokształtem działalności organizacji.

9) Instruktorzy ogólno-rolniczy powinni ograniczyć swoją działalność w zakresie sadownictwa do prowadzenia propagandy akcji organizacyjnej w porozumieniu z inspektorami ogrodniczymi. Samodzielnie akcji fachowo-wykonawczej nie powinni prowadzić.

10. Zorganizować akcję, mającą na celu zaopatrzenie Kół Sadowniczych w konieczny inwentarz do walki ze szkodnikami.

11. W okolicach zasobniejszych w sady, lecz wadliwie założone i prowadzone — rozwinąć wybitniejszą akcję poprawiania starych sadów.

12) Na terenach, gdzie sadownictwo jest już poważnie rozwinięte — przystąpić do tworzenia spółdzielni, celem przetwórstwa, przechowywania i zbytu owoców.

13) Zaprowadzić dokładną ewidencję szkółek. W obowiązkach inspektora ogrodniczego leży poznanie dokładne szkółek, znajdujących się w obrębie jego działalności i opinjowania ich dla użytku ogółu.

Do szkółek odpowiadających dzisiejszym wymaganiom ustosunkować się rzeczowo, bez względu na to, czy są one prowadzone przez osoby prywatne, czy przez instytucje społeczne.

14) Pomoc kredytową organizować jedynie dla tych zakładów szkółkarskich, których kierownictwo fachowe i produkcja stoją na wysokości zadania.

15) Jest rzeczą konieczną, aby Ministerstwo Rolnictwa dostarczyło środków w rozmiarach dostatecznych do utrzymania w każdem województwie przynajmniej 2-ch fachowych inspektorów ogrodnictwa.

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego.

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego współdziała w nabywaniu materjału hodowlanego. W tym celu w Biuletynie Rady Woj. Tow. Roln. umieszczona została rubryka zaofiarowanych i poszukiwanych stadników krów, jałowizny i cieląt. Informacji udziela listownie lub osobiście inspektor hodowlany Rady Woj. Tow. Rolniczych w Brześciu n.B. Dąbrowskiego 50.

P.P. oferentów uprasza się przy zaofiarowaniu sztuk o podanie następujących danych:

1) płeć,
2) rasa,
3) wiek,

4) Nr. licencji i nazwa związku hodowlanego, który dokonał licencji.

5) Pochodzenie wraz z użytkowością przodków żeńsk.,

6) cena orjentacyjna i warunki sprzedaży.

Uwaga: przy tranzakcjach członkowie związku sprzedający i kupujący wypłacają na rzecz związku 2 proc. ceny kupna, niecziłonkowie 5 proc.

Sztuki zaofiarowane.

1) Stadnik rasy czerwonej polskiej, pochodzący z maj. Niwki, pow. Kutno urodzony 1923 r. do nabycia ewentualnie zamiany. Własność p. J. Sienkiewicza maj. Korzeniów pow. Pińsk, poczta Porzecze n/Jasiołdą.

2) Stadnik białogrzbiet 17.II. Z. H. B. P. „Krakus" urodzony 1925 r. do nabycia ewent. zamiany w lipcu šb. r. w maj. państw. Torokanie, pow. Kobryń, poczta Antopol.

3) Stadnik białogrzb. czarnobocz. Zembrowiak, ur. 16.-XII-1926 r.

O. Boruta Nr. 4 II M. Hod. włościańskiej.

Cena 1500 zł.

4) Stadnik białogrzb. czarnobocz. „Kogut“ ur. 13.I-1928 r.

O. Arogant Nr. 3 I Z.H.B.P. M. Kokoszka Nr. 33 III P. Z. H.

Cena 1000 zł.

5) Stadnik białogrzb. czarnobocz „Kobuz“ ur. 7.III-1928 r.

O. Zuch — M. Kobrynianka Nr. 12 III P.Z.H.

Cena 600 zł.

6) Stadnik białogrzb. czarnobocz. „Żan“ ur. 28.IV-1928 r.

O. Zuch M. Żania Nr. III.

Cena 600 zł.

7) Stadtnik białogrzb. czarnobocz. „Gran“ ur. 7.V-1928 r.

O Zuch — M. Grażyna Nr. 29 III. P.Z.H.

Cena 600 zł.

8) Stadnik białogrzb. czarnobocz. Nr. ciel. 21 ur. 4.-VIII-1928 r.

O. Arogant Nr. 3 I Z.H.B.P. M. Sarna ob. 35.

Cena 800 zł.

Stadniki białogrzbiety Nr. Nr. 3—8 do nabycia w oborze p. J. Puzyny, maj. Stryhów, poczta Kobryń.

9) Stadnik białogrzbiet czarnobocz. „Pierot“ ur. 31.-XII-1928 r. po Arlekinie.

Cena 1000 zł.

Maj. Łozowica pow. Brześć p. M. Gałczyński.

Druk. Literacka Brześć.